

United Nations
Nations Unies

International
Criminal Tribunal
for the former
Yugoslavia

Tribunal Pénal
International pour
l'ex-Yougoslavie

SAŽETAK PRESUDE

(Isključivo za medije. Nije zvaničan dokument.)

PRETRESNO VIJEĆE

Haag, 14. januar 2000.

Sažetak Presude Pretresnog vijeća u predmetu Tužilac protiv Kupreškića i drugih

U prilogu je sažetak presude koji je danas pročitao sudija Cassese:

Pretresno vijeće ovoga jutra izriče presudu u predmetu *Tužilac protiv Zorana Kupreškića i drugih*.

Tokom ovog suđenja Pretresno vijeće je imalo zadatak da razmotri eventualnu umiješanost šestorice optuženih i njihovu eventualnu odgovornost za tragičnu epizodu oružanog sukoba koji je bjesnio u Bosni i Hercegovini od 1992. do 1994. godine. U roku od samo nekoliko sati 16. aprila 1993. godine približno 116 stanovnika Ahmića, malog sela u centralnoj Bosni, među kojima su bili i žene i djeca, ubijeno je a, približno 24 ih je ranjeno. Ukupno 169 kuća i dvije džamije su uništene. Žrtve su bile muslimanski civili. Pretresno vijeće je utvrdilo, na osnovu predočenih dokaza u ovom predmetu, da se nije radilo o borbenoj operaciji. To je bio dobro planiran i dobro organizovan pokolj civilnih članova jedne etničke grupe, Muslimana, koji su počinile vojne snage druge etničke grupe, Hrvata. Primarna svrha pokolja bila je istjerati Muslimane iz sela ubistvima mnogih od njih, paljenjem njihovih kuća, pokoljem njihove stoke i nezakonitim zatočivanjem i deportacijama preživjelih na druga područja. Krajnji cilj svih tih radnji bio je raširiti strah među stanovništvom te tako spriječiti članove te određene etničke grupe da se ikad vrate u svoje domove.

Ta tragedija u malom selu odražava poput mikrokosmosa mnogo šire napetosti, sukobe i mržnju koji od 1991. more bivšu Jugoslaviju i koji su prouzrokovali toliko patnji i krvoprolića. Za samo nekoliko mjeseci pripadnici različitih etničkih grupa koji su dotad bili u dobrosusjedskim odnosima, živjeli jedni kraj drugih u miru i koji su nekada poštovali različitost vjerskih običaja i tradicije pretvorili su se u neprijatelje. Nacionalistička propaganda je postepeno pothranjivala promjenu u predodžbama i samoidentifikaciji pripadnika pojedinih etničkih grupa. Prvobitna percepcija "drugih", tj. pripadnika drugih etničkih grupa, kao "različitih" postepeno se počela mijenjati u percepciju njih kao "tuđinaca", a zatim i kao "neprijatelja", te potencijalne prijetnje identitetu i prosperitetu vlastite grupe. Nekadašnji dobrosusjedski suživot pretvorio se u progon onih "drugih".

Optuženi se terete za kršenja zakona i običaja ratovanja i progon, i to konkretno, ubistvo i okrutno postupanje prema članu 3 Statuta Međunarodnog suda i ubistvo, nečovječna djela i progon prema članu 5 Statuta.

Progon je jedan od najstrašnijih zločina protiv čovječnosti. Njegovi su korijeni u negaciji principa jednakosti ljudskih bića. Progon se temelji na diskriminaciji. Zasniva se na ideji da ljudi koji dijele etničke, rasne ili vjerske veze različite od onih dominantne grupe treba smatrati njoj inferiornima. U krivičnom djelu progona ta je diskriminatorna namjera postignuta na agresivan način, grubim i sistematskim gaženjem temeljnih ljudskih prava grupe koja je u ovom slučaju žrtva. Progon je tek jedan korak do genocida - najgnusnijeg zločina protiv čovječnosti - jer je kod genocida namjera progona dovedena do krajnje granice nastojanjem da se fizički zatre grupa ili pripadnici te grupe. Kod krivičnog djela genocida zločinačka namjera je uništenje grupe ili njenih pripadnika. Kod krivičnog djela progona zločinačka namjera je pak nasilna diskriminacija jedne grupe ili njenih pripadnika

Internet adresa: <http://www.icty.org>

Služba za medije/komunikacije

Churchillplein 1, 2517 JW The Hague. P.O. Box 13888, 2501 EW The Hague. The Netherlands

Tel.: +31-70-512-5343; 512-5356 Fax: +31-70-512-5355

koja se provodi grubim i sistematskim kršenjem njihovih temeljnih ljudskih prava. U ovom predmetu optužba tvrdi, a Pretresno vijeće se sa tom tvrdnjom slaže, da je cilj ubijanja Muslimana - civila prije svega bio da se ta etnička grupa protjera iz sela, a ne da se kao takva uništi. Dakle, pred nama je slučaj progona, a ne genocida.

Činjenicu da je u ovom dijelu Bosne i Hercegovine oružani sukob često poprimao obličje progona živo opisuju riječi jedne Muslimanke koju je citirao jedan od svjedoka na suđenju. "Ne bojim se granata i bombi koje mi mogu pasti na kuću", rekla je ona. "One ne pitaju kako se zovem. Bojim se običnih vojnika koji mi provale u kuću, ubijaju i ranjavaju na veoma ličan način i počinjavaju zvjerstva pred djecom". Glavna meta tih napada bio je upravo sam identitet - sama ljudskost - žrtve.

To "lično nasilje" kojeg se najviše boji ova Muslimanka jeste nasilje koje se provodi nad drugim ljudskim bićima isključivo zbog njihove etničke, vjerske ili političke pripadnosti. To je nasilje kojem je svrha progon.

Masakr izvršen 16. aprila 1993. u selu Ahmići predstavlja tek jednu užasnu epizodu u tom široko rasprostranjenom obrascu nasilja kojem je svrha progon. Tragedija koja se odigrala tog dana ima sve odlike antičke tragedije. Kao prvo, odlikovala se jedinstvom vremena, prostora i radnje. Ubijanje, ranjavanje i paljevina izvršeni su na istom području, u razdoblju od nekoliko sati. Izvršile su ih relativno male grupe pripadnika vojnih snaga bosanskih Hrvata: HVO-a i specijalnih jedinica hrvatske vojne policije, takozvanih Džokera. U toku nekoliko mjeseci koliko je trajao ovaj sudski postupak vidjeli smo pred sobom, kroz priče žrtava i preživjelih, veliku tragediju. Baš kao i u antičkim tragedijama, u kojima se zlodjela nikad ne prikazuju već ih prepričavaju glumci, brojni su svjedoci Pretresnom vijeću opisali ljudske tragedije koje su snašle tolike obične stanovnike tog malog sela.

Bez sumnje, ono što se dogodilo 16. aprila u Ahmicima ostaće zapisano u historiji kao jedan od najstrašnijih primjera nečovječnosti čovjeka prema čovjeku. Danas ime tog seoceta moramo dodati dugom popisu nekad nepoznatih sela i gradova koja nas podsjećaju na užasna nedjela zbog kojih zadržimo od užasa i srama: Dachau, Oradour sur Glane, Katin, Marzabotto, Soweto, My Lai, Sabra i Shatila i mnogi drugi.

Naravno, primarni zadatak Pretresnog vijeća nije da zabilježi za povijest zapis o ljudskim strahotama današnjice u Bosni i Hercegovini. Glavna dužnost Pretresnog vijeća bila je jednostavno da odluči da li su šestorica optuženih kojima se sudi krivi što su učestvovali u ovom nasilju čija je svrha bila progon ili sa njim nisu imali nikakve veze, te su stoga nevini.

Na kraju suđenja došli smo do zaključka da, uz moguć izuzetak jednog od optuženih, ovo Pretresno vijeće nije sudilo glavnim krivcima, onima koji su najodgovorniji za masakr 16. aprila 1993., onima koji su ga naredili i planirali, kao i onima koji su izvršili najgora zvjerstva nad nevinim civilima.

Tako smo se morali ograničiti na šest osoba koje je tužilac optužio pred ovim Pretresnim vijećem kako bismo utvrdili da li su i u kojoj su mjeri one učestvovali u zločinima počinjenim u Ahmićima. Naš zadatak nije bio lak. Više od šest godina nakon samih događaja - događaja koji su se zbili daleko od Haga - morali smo ponijeti teško breme utvrđivanja nevjerojatnih činjenica pomoću vjerodostojnih dokaza.

Izvršili smo svoj težak zadatak. Presuda Pretresnog vijeća u ovom predmetu ima 340 stranica. Shodno tome, umjesto predstavljanja presude u cjelosti, pružićemo kratak sažetak zaključaka Pretresnog vijeća u vezi s optužbama protiv optuženih i iznijeti dispozitiv.

Nakon što je razmotrilo sve predložene dokaze i argumente strana Pretresno vijeće donijelo je presudu kako slijedi:

Zorane Kupreškiću, Pretresno vijeće je utvrdilo da ste učestvovali u napadu na Ahmiće 16. aprila 1993. godine kao vojnik HVO-a. Vi ste, zajedno s vašim bratom Mirjanom, bili prisutni kao napadači tog dana i bili ste aktivno uključeni u te događaje. Pretresno vijeće takođe zaključuje da ste napali svoje muslimanske komšije isključivo zbog njihove etničke pripadnosti i s ciljem da se selo očisti od svih muslimanskih stanovnika. Vijeće zaključuje da ste djelovali kao saizvršilac, zajedno s vašim bratom Mirjanom, u smislu člana 7(1) Statuta, jer ste se držali zajedničkog plana za provođenje kampanje čišćenja u selu. Za to je bio potreban vrlo koordinirani napor, za koji je bilo potrebno vaše prethodno znanje o namjeravanim aktivnostima. Dodatno, utvrdili smo da ste igrali vodeću ulogu kao lokalni zapovjednik.

Pretresno vijeće shodno tome vas, Zorane Kupreškiću, proglašava KRIVIM za progon kao zločin protiv čovječnosti po članu 5(h) Statuta, i po tački 1 Optužnice.

Što se tiče napada na porodicu svjedoka KL, optuženi ste, Zorane Kupreškiću za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti po članu 5(a) i (i), kao i za okrutno postupanje po članu 3 Statuta u vezi sa zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija. Nismo se uvjerali van svake razumne sumnje da ste bili prisutni na mjestu zločina, da tako ne možemo izvući nikakav zaključak o vašem učešću u tim zbivanjima.

Shodno tome, Pretresno vijeće proglašava da vi, Zorane Kupreškiću, niste krivi za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(a) i (i) Statuta po tačkama 2-11 Optužnice.

U svjetlu ovih nalaza, osuđujemo vas, Zorane Kupreškiću, na 10 godina zatvora.

Mirjane Kupreškiću, Pretresno vijeće se poziva na upravo pomenute činjenice u vezi s napadom na Ahmiće 16. aprila 1993. Pretresno vijeće zaključuje da ste počinili sva ova djela zajedno s vašim bratom Zoranom, i da se nalazi Vijeća *mutatis mutandis* odnose i na vas iako ste vi imali manje značajnu ulogu od svog brata.

Shodno tome, Pretresno vijeće vas, Mirjane Kupreškiću, proglašava KRIVIM za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta po tački 1 Optužnice.

Što se tiče napada na porodicu svjedoka KL, Pretresno vijeće je zaključilo, kao i u slučaju vašeg brata Zorana, da se nije uvjeralo van svake razumne sumnje da ste bili prisutni na mjestu zločina, pa se tako ne može izvući nikakav zaključak o vašem mogućem učešću u tim zbivanjima.

Stoga, Mirjane Kupreškiću, Pretresno vijeće proglašava da NISTE KRIVI za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti (član 5(a) i (i) Statuta) po tačkama 2-11 Optužnice.

U svjetlu ovih nalaza, Pretresno vijeće vas osuđuje, Mirjane Kupreškiću, na 8 godina zatvora.

Vlatko Kupreškiću, Pretresno vijeće je zaključilo da ste bili umiješani u pripreme za napad na Ahmiće u svojstvu operativnog djelatnika policije i kao stanovnik sela. Pretresno vijeće je zaključilo da ste bili prisutni tokom napada i spremni da pomognete snagama koje su vršile napad. Konkretno, zaključili smo da ste pomogli u pripremanju za napad i da ste podržali napad koji su izvršili drugi optuženi, HVO i Vojna policija. To ste učinili prvenstveno tako što ste istovarivali oružje u svojoj prodavnici i što ste pristali da se vaša kuća koristi kao strateška tačka i okupljalište za snage koje su izvršile napad.

Vaša uloga stoga nije toliko istaknuta kao uloga drugih optuženih. Pretresno vijeće zaključuje da ste samo pružali podršku djelima drugih - a taj postupak se može podvesti pod pomaganje i podržavanje, a ne pod saizvršilaštvo. Pretresno vijeće zaključuje da ste ipak bili svjesni da će vaši postupci bitno i efektivno pomoći napadačima u njihovim aktivnostima. Takođe ste znali da taj napad neće biti bitka u kojoj će se međusobno boriti vojnici, već da će meta biti muslimanski civili iz vašeg sela.

Stoga vas Pretresno vijeće, Vlatko Kupreškiću, proglašava KRIVIM za pomaganje i podržavanje progona kao zločina protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta po tački 1 optužnice.

Što se tiče ubistva porodice Pezer hicima iz vatrenog oružje, bili ste optuženi za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(a) i (i) Statuta, kao i za ubistvo i okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta u vezi sa zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija.

Pretresno vijeće se nije uvjerilo van svake razumne sumnje da ste vi, Vlatko Kupreškiću, bili među vojnicima ispred vaše kuće koji su odgovorni za to ubistvo hicima iz vatrenog oružja. Stoga mi ne možemo izvesti nikakve zaključke u vezi s vašom umiješanošću u ove zločine.

Shodno tome, Pretresno vijeće proglašava da vi, Vlatko Kupreškiću, NISTE KRIVI za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti (član 5(a) i (i) Statuta) i ubistvo i okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja (član 3 Statuta u vezi sa zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija) po tačkama 12 do 15 optužnice.

U svjetlu ovih nalaza, Pretresno vijeće vas, Vlatko Kupreškiću, osuđuje na 6 godina zatvora.

Drago Josipoviću, vi se, zajedno sa Vladimirom Šantićem, teretite po tački 1 optužnice za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta. Pretresno vijeće zaključuje da ste vi, Drago Josipoviću, učestvovali u ubistvu Musafera Puščula, da ste učestvovali u napadu na kuću Nazifa Ahmića i da ste aktivno učestvovali u paljevini privatne imovine.

Pretresno vijeće je zaključilo da ste vi, zajedno sa Vladimirom Šantićem, bili prisutni na mjestu zločina i bili dio grupe koja se zaputila do kuće Ahmića sa zajedničkom namjerom da ubije i/ili istjera njene stanovnike i da je zapali. Zaključili smo da ste to učinili isključivo zbog toga što su žrtve bili Muslimani, iz istih onih razloga koji su izneseni u gornjem tekstu za Zorana i Mirjana Kupreškića. Zaključili smo da ste bili svjesni da ćete napadati bespomoćne civile i da je taj napad dio početka velike kampanje "etničkog čišćenja" Muslimana iz doline rijeke Lašve.

Shodno tome, Pretresno vijeće vas proglašava, Drago Josipoviću, KRIVIM za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta po tački 1 optužnice.

U vezi s ubistvom Musafera Puščula, optuženi ste po tačkama od 16 do 19 za ubistvo i nečovječna djela kao zločine protiv čovječnosti prema članu 5(a) i (i) Statuta, kao i za ubistvo i okrutno postupanje kao kršenje zakona i običaja ratovanja prema članu 3 Statuta u vezi sa zajedničkim članom 3(1)(a) Ženevskih konvencija. Pretresno vijeće je zaključilo da iako možda niste lično ubili Musafera Puščula, svojim aktivnim prisustvom u grupi, zajedno sa Vladimirom Šantićem, bili ste saizvršilac. Isto vrijedi i za patnje koje su nanesene porodici Puščul tako što su bili prisiljeni gledati ubistvo Musafera Puščula, što su istjerani iz svog doma i što im je kuća uništena. Ti postupci jasno predstavljaju nečovječna djela.

Pretno vijeće vas, Drago Josipoviću, proglašava KRIVIM za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(a) i (i) Statuta po tačkama 16 i 18 optužnice.

Sa druge strane, Pretno vijeće nalazi da ste u tačkama 17 i 19 neispravno kumulativno terećeni. Iz pravnih razloga, Pretno vijeće proglašava da vi, Drago Josipović, NISTE KRIVI, za kršenja zakona i običaja ratovanja (ubistvo i okrutno postupanje prema članu 3 Statuta) po tačkama 17 i 19 optužnice.

U svjetlu ovih nalaza, Pretno vijeće vas, Drago Josipoviću, osuđuje na 10 godina zatvora za progon kao zločin protiv čovječnosti, na 15 godina zatvora za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti i na 10 godina zatvora za nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti. Pretno vijeće je odlučilo da ćete ove kazne izdržavati istovremeno. To znači, Drago Josipoviću, da ste osuđeno na ukupno 15 godina zatvora.

Vladimire Šantiću, zajedno sa Dragom Josipovićem optuženi ste za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta po tački 1 optužnice.

Pretno vijeće je zaključilo da ste vi, Vladimire Šantiću, u aprilu 1993. bili zapovjednik 1. satnije 4. bojne Vojne policije. Takođe ste bili zapovjednik Džokera. Kao što sam već rekao u vezi s Dragom Josipovićem, učestvovali ste u ubistvu Musafira Puščula i paljevini njegove kuće. Osim toga, slobodno se može zaključiti sa svoje pozicije zapovjednika satnije Vojne policije i zapovjednika Džokera, da ste svojim ljudima prenosili naređenja svojih nadređenih. Vaše prisustvo na mjestu napada takođe je dalo dodatni podsticaj vašim podređenim da poštuju naređenja koja su primili. Pretno vijeće je zaključilo da je činjenica da ste vi, Vladimire Šantiću, bili na zapovjednoj poziciji tokom događaja o kom se ovdje radi daje još veću dimenziju vašoj odgovornosti.

Shodno tome, Pretno vijeće, proglašava vas, Vladimire Šantiću, KRIVIM za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta po tački 1 optužnice.

U tačkama 16 do 19, teretite se, zajeno sa Dragom Josipovićem, za ubistvo i nečovječna djela. Kao što sam već naveo u vezi s optuženim Dragom Josipovićem, ovi zaključci se takođe *mutatis mutandis* odnose na vas.

Shodno tome, Pretno vijeće proglašava vas, Vladimire Šantiću, KRIVIM za ubistvo i nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(a) i (i) Statuta po tačkama 16 i 18 optužnice.

Iz istih razloga prethodno pomenutih u vezi s kumulativnim optužbama, Pretno vijeće, iz pravnih razloga, proglašava da vi, Vladimire Šantiću, NISTE KRIVI za kršenja zakona ili običaja ratovanja (ubistvo i okrutno postupanje prema članu 3 Statuta) po tačkama 17 i 19 optužnice.

U svjetlu ovih nalaza, Pretno vijeće vas, Vladimire Šantiću, osuđuje na 25 godina zatvora za progon kao zločin protiv čovječnosti, 15 godina zatvora za ubistvo kao zločin protiv čovječnosti i 10 godina zatvora za nečovječna djela kao zločin protiv čovječnosti. Pretno vijeće je utvrdilo da ćete ove kazne služiti istovremeno. To znači, Vladimire Šantiću, da ste osuđeni na ukupno 25 godina zatvora.

Dragane Papiću, vi se teretite po tački 1 za progon kao zločin protiv čovječnosti prema članu 5(h) Statuta. Pretno vijeće je zaključilo da ste mobilisani u HVO tokom dijela perioda na koji se odnosi ova optužnica, iako vaša tačna uloga nije jasna. Pretno vijeće je zaključilo da nijedan od dokaza Tužilaštva nije dovoljan da bi se utvrdilo da ste bili aktivan učesnik napada na Ahmiće 16. aprila 1993. ili u bilo kom događaju koji su mu prethodili.

Stoga Pretresno vijeće smatra da postoji razumna sumnja u to da li ste učestvovali u napadu na Ahmiće. Shodno tome, Pretresno vijeće proglašava da vi, Dragane Papiću, NISTE KRIVI po tački 1 optužnice.

U svjetlu ovih nalaza, Pretresno vijeće vas, Dragane Papiću, oslobađa krivice. Stoga ćete biti pušteni na slobodu, izuzev ako nas Tužilaštvo obavijesti da namjerava da podnese najavu žalbe prema pravilima 99(B) i 108 i zahtjev za donošenje naloga o nastavku određivanja pritvora Draganu Papiću.

*****